

סא:

בא לפסול מקצת ערלה בזריקה, זהו משום שזריקה חמורה שאין הפיגול נקבע אלא בזריקה, וקביעות פיגול היא בשעת הזריקה ממש, ואם כן לכאורה גם מה שמקצת ערלה פוסלת, הוא בשעת זריקה ממש. עוד הקשה, כיצד שייך לומר שאין מחשבת ערלה מועלת בשעת זריקה, וכן בשחיטה אין מחשבת מקצת ערלה פוסלת, ומי"מ כששוחט ע"מ לזרוק, מקצת ערלה פוסלת. ומכח זה הביא ראייה לשיטת הרמב"ם החולק על התוס' בזה, עיי"ש.

ה. ומאי חומריה דזריקה דלא מיקבע פיגול אלא בזריקה הקשה השפת אמת, איזו חומרא היא זו, הלא זריקה היא העבודה האחרונה, וזוהי הסיבה שבה נקבע הפיגול, לפי שאין שייך אחריה עוד עבודת פסול שתפקיע מידי פיגול, ומדוע ענין זה חשוב חומרא. וכתב, שאפשר שכיון שלא נזרק ונשפך הדם אחר מחשבת פיגול בשחיטה, שוב לא יהא שם פיגול, שהרי אין נקרא זבח אלא בשעת זריקה. ויש לומר שזוהי החומרא, שרק על ידי הזריקה נעשה גמר הקרבן להיות נקרא בשם פיגול.

ה. דעד דאיכא כולה ערלה לא פסלה לא שנא בשחיטה ולא שנא בזריקה

בדבר שמואל הביא קושיית הלכות והמקדש דוד על דעת רב אשי, שאם מקצת אוכלין אין פוסלין בזריקה, א"כ, אף כשמחשב בשעת זריקה לערלים בלבד, הרי זה צריך להיות כמו למקצת ערלה, שהרי סתמא לאוכלין קאי, שהרי אי אפשר לימשך לאחר שחיטה, וצריך להיות דינו כזורק לשם אוכלין ולשם ערלים. וכתב (במהדו"ת), שלפי מה שאמרנו בגמ' שאני אמר משלא אמר, יש ליישב כן גם קושיא זו.

א. שחטו למולים על מנת שיתכפרו בו ערלים פירש רש"י, שחטו להאכילו למולין מנויין, אבל יתכפרו בו בזריקתו ערלים, או מנויין או שאינן מנויין. והעיר הדבר שמואל, מדוע הוסיף רש"י או שאינן מנויין, והרי זה תלוי במחלוקת להלן האם זה חשיב כשינוי בעלים או לא, ומה לו לרש"י להכניס עצמו עתה למחלוקת זו, והניח בצ"ע.

ב. רבה אמר כשר

הקשה החזון איש (סי' קכד לדף סב), כיצד הכשיר רבה, והלא זה כעל מנת שיתכפרו בו שאינן מנויין, ואפילו אם אינו פסול משום שינוי בעלים, אבל סוף סוף הרי זה שלא למנויין. וכתב שאין נפסל משום שלא למנויין אלא מי שראוי למנין, אבל מי שאינו ראוי למנין כלל, אינו נפסל משום שלא למנויין. וצידד שאולי לדעת רב חסדא הסובר שערל קרוי בר חיובא, הוא הדין שפסול משום שלא למנויין.

ובשיעורי ר' דוד (אות רצ"ג) פירש באופן אחר, שהפסול של שלא למנויין הוא משום שינוי בעלים, ולא שייך הפסול של שינוי בעלים אלא במי שהוא בר כפרה כמותו, אבל במי שאינו בר כפרה, אין מחשבת פסול תופסת כלל, ולכן אף שהוא ערל אין בזה פסול של מחשבת ערלים לזריקה, משום שאין מחשבת שינוי בעלים נתפסת במי שאינו מחוייב כפרה כמותו.

ג. רב חסדא אמר פסול יש מחשבת ערלים בזריקה

כתבו התוס' שדין זה הוא רק בשחט למולים ע"מ שיתכפרו בו ערלים, אבל נזרק לשם ערלים, אפילו רב חסדא מודה שכשר, לפי שאין מחשבת אוכלין בזריקה. והקשה המנחת ברוך (סי' כ"ד, ריש ענף ג'), שבגמ' מבואר שמה שסובר רב חסדא שהפסוק